

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Jaarverslag CDFD-activiteiten 2013

Juli 2014

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding.....	pag. 3
Hoofdstuk 2: Advisering Minister van Financiën.....	pag. 5
<i>2. . Consultatie inhaalpe examens (later PEplusexamens genaamd).</i>	
<i>2.2 De Module Zorgverzekeringen</i>	
<i>2.3 De centrale Examenvragenbank</i>	
<i>2.4 Stuurgroep en projectgroep</i>	
Hoofdstuk 3: Erkenning en Toezicht.....	pag. 9
<i>3.1. Bijzonderheden t.a.v. de commerciële instituten</i>	
<i>3.2 Bijzonderheden t.a.v. de instituten bekostigd onderwijs</i>	
<i>3.3 Stand afgegeven diploma's per 1/1/2013</i>	
Hoofdstuk 4: Eind- en toetstermen.....	pag.13
Hoofdstuk 5: Beoordelen diploma's.....	pag.14
Hoofdstuk 6: Permanente Educatie	pag.16
Hoofdstuk 7: Positionering en communicatie CDFD ...	pag.18
<i>7.1 Evaluatie subsidie</i>	
<i>7.2 Bezinning op de toekomst</i>	
Hoofdstuk 8: Begroting	pag.20
Hoofdstuk 9: Activiteiten in 2014	pag.21
 Bijlage 1: Kwantitatieve gegevens exameninstituten	

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Minister van Financiën ('*de Minister*') heeft op grond van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo) verschillende uitvoeringstaken ten aanzien van het domein deskundigheid. Deze taken zijn van een zodanig technische aard, dat de Minister zich hierbij laat adviseren door het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD; *verder ook 'het College' genaamd*).

Het CDFD is bij besluit van 13 maart 2006 ingesteld. Op 1 januari 2007 is de Wft en het daarop gebaseerde Bgfo in werking getreden. De Wft verving de Wet financiële dienstverlening (Wfd) en het Bgfo verving het Besluit financiële dienstverlening (Bfd).

Samenstelling College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

In het College hebben in 2013 vijf leden zitting. Dat zijn:

- Dr. O.C. (Olaf) McDaniel voorzitter (*onafhankelijk*)
- Dr. H.J.M. (Henk) van Berkel (*accreditatiedeskundige*)
- M.A. (Martin) Blom m.s. (*namens de aanbieders*)
- G.P.L. (Geert) Hendriks (*namens het intermediair*)
- P.L. (Lourens) van der Linden (*deskundige op het gebied Wft-eind-en toetstermen*)

Het CDFD adviseert en ondersteunt de Minister op het gebied van deskundigheid met betrekking tot de uitvoering van de Wft en Bgfo.

Dit betreft in het bijzonder de hieronder vermelde activiteiten:

- het erkennen van en het toezien op Wft-exameninstituten;
- het erkennen van en het toezien op Wft-PE onderwijsinstituten;
- het vaststellen van de eind- en toetstermen aan de hand waarvan examenopgaven en PE- onderwijsprogramma's kunnen worden ontwikkeld;
- het aanwijzen van diploma's als bedoeld in artikel 171 van het Bgfo, het adviseren over diploma's, afgegeven voor 1 oktober 2007 in het kader van het gelijkstellingsregime (is een bepaald diploma gelijk te stellen aan een Wft- diploma?);
- het verlenen van een erkenning van EG- beroepskwalificaties aan houders van een diploma voor financiële dienstverlening van een andere EG-lidstaat en Zwitserland;
- het adviseren over Wft-gerelateerde onderwerpen die mede betrekking hebben op het onderwerp deskundigheid op verzoek van de Minister of de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Waarneming taken de heer P.L van der Linden

Het Collegelid de heer Van der Linden is door ziekte het grootste gedeelte van het jaar niet in staat geweest om zijn werkzaamheden te verrichten. Zijn werkzaamheden zijn vanaf medio het verslagjaar waargenomen door mevr. J.M.E. Scherrenberg, voorzitter van de Commissie Eind- en Toetstermen.

Secretariaat

Het CDFD laat zich bij zijn werkzaamheden bijstaan door een secretaris, door derden (externe adviseurs en organisaties) en door werkgroepen. Het CDFD publiceert zijn adviezen en besluiten op de website www.cdfd.nl. De Stichting Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel CAOP te Den Haag (www.caop.nl) zorgt voor het personele en materiële beheer, dat wil zeggen: treedt op als werkgever van de secretaris, de beleidsmedewerkster, de beleidsondersteuner en administratief medewerker en biedt het bureau huisvesting. Tevens verzorgt de CAOP de financiële administratie. In 2013 werd het secretariaat bemenst door mevr.mr F. Beekveldt (secretaris 1fte), mevr.mr R. Schwalbe (beleidsmedewerker 0,75 fte), B. Smith (senior beleidsondersteuner per 1 september 0,55 fte) en J.J. Korbee (administratief medewerker 0,7 fte).

Het CDFD heeft in 2013 10 keer plenair vergaderd: 18 januari (Santpoort), 1 maart (Den Haag), 19 april (Nieuwegein), 24 mei (Utrecht), 5 juli (Utrecht), 30 augustus (Utrecht) , 3 oktober (Utrecht), 25 oktober (Nieuwegein), 29 november (Vaals) en 16 december (Utrecht).

Het College is de volgende organisaties en/of personen erkentelijk voor het incidenteel ter beschikking stellen van vergaderruimtes/catering: Andriessen & Partners, mevrouw I.P.U Anthonijsz, de heer M.A.Blom, DUO, Ecabo, Edmond Halley BV, FFP, IAK, Verbond van Verzekeraars, Zorgverzekeraars Nederland.

In het jaar 2013 lag het zwaartepunt van de werkzaamheden van het College op het uit te brengen advies Herziening Wft-vakbekwaamheidsstructuur en de instelling van een centrale vragenbank.

Hoofdstuk 2 Advisering Minister van Financiën

Advisering Herziening Wft-vakbekwaamheidsstructuur (vervolg van 2012)..

Op 13 december 2012 heeft het College het advies “Herziening Wft-vakbekwaamheidsstructuur” definitief aangeboden aan de Minister van Financiën.

Het ministerie van Financiën heeft het advies bestudeerd en heeft het advies verwerkt tot de **Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening**. Deze is in de Staatscourant van 6 maart 2013 gepubliceerd.

In genoemde Regeling ontbrak nog de extra beroepskwalificatie Adviseur Zorgverzekering; hierover heeft het College in 2013 separaat geadviseerd. Het ministerie heeft er voor gekozen om de Regeling alvast te publiceren zonder de Module Zorgverzekering, zodat de markt zich alvast kon voorbereiden op de (gewijzigde) inhoud van de Wft-modules.

Volmacht

Een beslissing over het opnemen van de Volmacht Modulen (Volmacht Algemeen, Volmacht Schade Extra en Volmacht Overig) in het nieuwe vakbekwaamheidsbouwwerk is uitgesteld. De bedoeling is om in 2014 een “denktank” op te richten. College wil graag overleggen met experts over dit onderwerp alvorens de Minister te adviseren over dit specifieke onderwerp.

2.1 Consultatie inhaalPE examens (later PEplus-examens genaamd)

In juni is een consultatieronde gestart voor vaststelling van de inhoud van de zogeheten Inhaal-/PE-examens. Het succesvol afleggen van dit examen is noodzakelijk voor iedere financiële dienstverlener die in het verleden behaalde deskundigheidsbewijzen (tot uiterlijk 1 januari 2014) wil omzetten naar Wft-diploma's in het nieuwe vakbekwaamheidsbouwwerk.

De huidige diplomahouders moeten vanaf 1 januari 2014 voldoen aan de nieuwe vakbekwaamheidseisen. Degenen, die voor het overgangsregime in aanmerking komen, kunnen in de periode 2014-2015 een aanvullend examen doen. Dat aanvullende examen is gericht op het ‘verschil’ tussen het ‘huidige’ en het ‘nieuwe’ bouwwerk. De Minister heeft bovendien uit kosten- en efficiëntie-overwegingen besloten om het inhaalexamen te combineren met de laatste PE-actualiteiten. Deze PE-actualiteiten worden meegenomen in het inhaalexamen. Gelet hierop is de aanvankelijke benaming “Inhaal-/PE-examens” later gewijzigd in “PEplus-examens. Financiële dienstverleners hebben tot 1 januari 2016 (aanvankelijk tot 1 juli 2015) de tijd voor het succesvol afleggen van een PEplus-examen. Het succesvol afleggen van een PEplus-examen levert een certificaat op. Dit certificaat kan na 1 januari 2014 samen met geldig gehouden (gelijkgestelde) Wft-diploma's worden omgewisseld naar een nieuw ‘Wft-diploma beroepskwalificatie 2014’. Op deze consultatie kon tot 15 juli worden gereageerd.

De markt heeft uitgebreid gereageerd op de consultatie; de meeste reacties waren afkomstig van het intermediair. Er is in september een petitie ingediend bij de Tweede Kamer om de Minister af te laten zien van het PEplus-examen of in ieder geval de eisen aanzienlijk te

verlichten. Deze lobby is van langdurige aard geweest, waardoor de markt (inclusief het College zelf) niet kon voorspellen hoe de uiteindelijke beslissing over dit onderwerp zou gaan luiden. De Tweede Kamer had inmiddels een motie aangenomen waardoor het ministerie opnieuw in gesprek moest met de marktpartijen over de vakbekwaamheidseisen.

Aan de andere kant drongen opleiders en de diplomahouders bij het College aan op meer zekerheid over de definitieve eind- en toetstermen in verband met de aanpassingen van het lesmateriaal c.q. voldoende voorbereidingstijd op de examens. Zij vreesden dat de motie geen of nauwelijks effect zou hebben op de eerder door het College geformuleerde advies; zij wilden niet op het laatste moment voor een voldongen feit staan. Het College stond toen voor het dilemma dat het aan de ene kant het democratisch proces niet voor de voeten wilde lopen door voortijdig een advies uit te brengen, maar aan de andere kant kon het College zich de wens van een ander deel van de markt voorstellen om meer zekerheid te krijgen over de omvang van de eind- en toetstermen van de PEplus-examens. In overleg met het Ministerie besloot het College de PEplus toetstermen voorlopig vast te stellen naar aanleiding van de reacties op het consultatiedocument. Het College heeft daarbij het aantal toetstermen in de PEplus-examens met 30% verminderd.

Het overleg van het Ministerie met de markt kon uiteraard nog later resulteren in verdere aanpassingen; naar verwachting zouden eventuele wijzigingen niet ten nadele van de markt zijn.

2.2 De Module Zorgverzekeringen

Het College heeft zich voor deze taak inhoudelijk laten bijstaan door de werkgroep “Zorg”. De leden van de werkgroep zijn zoals gebruikelijk, op persoonlijke titel benoemd en afkomstig uit diverse geledingen van de markt. Voorzitter was de heer G.P.L Hendriks, lid van het College.

De beroepskwalificatie Adviseur Zorgverzekering is bedoeld voor functionarissen die zowel particuliere als zakelijke klanten adviseren over individuele en/of collectieve zorg- en ziektekostenverzekeringen. Met dat laatste wordt bedoeld op zowel de basiszorgverzekering als op aanvullende ziektekostenpolissen. Aanvankelijk waren deze eind- en toetstermen opgenomen in de modules Schadeverzekeringen Particulier en Schadeverzekeringen Zakelijk. Die heeft het CDFD zo veel als mogelijk gekopieerd. Deze zijn als basis gebruikt voor de Module Zorgverzekering die verder is aangevuld. Verder is qua systematiek en vormgeving aansluiting gezocht bij het nieuwe bouwwerk, dus inclusief vaardigheden, competenties en professioneel gedrag. Zorg-gerelateerde eind- en toetstermen blijven overigens onderdeel uitmaken van de modules Schade Particulier en Schade Zakelijk. Houders van die diploma's mogen in de toekomst dus ook blijven adviseren over zorg- en ziektekostenverzekeringen.

Het conceptadvies “Module Zorgverzekeringen” is op 16 juli ter consultatie aangeboden aan de markt.

Het consultatiedocument bevatte tevens de inhoud van het PEplus-examen ‘Adviseur Zorgverzekeringen’. Dit onderdeel betreft niet alleen de toetstermen die voor dit examen zijn

geselecteerd maar ook de bijbehorende PE-actualiteiten. De markt had de gelegenheid om tot 2 september te reageren.

Op de consultatie kwam 1 vertrouwelijke reactie. Het College heeft het advies inzake de eind- en toetstermen van de Module Zorgverzekeringen definitief gepubliceerd op 22 oktober 2013 tezamen met voorlopige vaststelling van de PEplus examens van de overige Modules.

Later in november heeft de Minister als een van de maatregelen ter versoepeling van de vakbekwaamheidseisen bepaald dat de Module Basis uit de beroepskwalificatie Adviseur Zorgverzekering moest worden geschrapt. De relevante eind- en toetstermen die ook voor een Adviseur Zorgverzekering van belang waren zijn later nog geïntegreerd in de Module Zorgverzekeringen

Andere versoepelingen die de Minister heeft voorgesteld waarmee de Tweede Kamer in december akkoord is gegaan waren:

- verlenging overgangperiode tot 1 januari 2016;
- mogelijkheid tot gelijkstellen diploma's blijft onder voorwaarden bestaan;
- PEplus examen adviseur Hypothecair Krediet levert vrijstelling op voor PEplus examen Adviseur Consumptief Krediet;
- de Module Basis wordt geschrapt uit de beroepskwalificatie Adviseur Zorgverzekeringen;
- aantal toetstermen in de PEplusexamens is met 30% verminderd;
- In beginsel worden er geen actualiteiten bevroegd die ouder zijn dan een jaar

2.3 Centrale examenvragenbank

Eind 2012 heeft het College de Wft-exameninstituten verzocht om te verkennen om gezamenlijk een centrale examenvragenbank in te richten (zelfregulering). De Wft-exameninstituten hebben daarover een aantal keer intensief overleg gepleegd maar begin 2013 werd duidelijk dat deze overleggen niet zouden leiden tot het instellen van een centrale examenbank.

De Minister heeft na overleg met zijn ambtsgenoot van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen besloten de centrale examenbank door Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) te laten exploiteren. DUO had hiermee reeds ervaring op het gebied van centrale examinering in andere sectoren. Deze zal als technisch beheerder van de centrale examenbank gaan fungeren. Voor de bijbehorende technische inrichting van deze bank is een Europese aanbesteding uitgeschreven. Andriessen en Partners B.V. te Oisterwijk is uiteindelijk de partij geworden die het werk is gegund.

Vullen van de centrale examenbank

De centrale examenbank moest uiteraard gevuld worden met examenvragen. Daartoe was gelet op het te besteden bedrag - een Europese aanbesteding noodzakelijk, maar dan zou de datum van 1 januari 2014 niet haalbaar zijn in verband met de voorgeschreven termijnen van

dergelijke aanbestedingen. Er werd daarom voor gekozen om voor de periode 1 januari tot en met april 2014 de bank te laten vullen met een basisset examenvragen via een meervoudig onderhandse aanbesteding. Op die manier zou de examenafname per 1 januari 2014 niet in gevaar lopen. Uitstel werd politiek niet wenselijk geacht. Nibe-SVV B.V. heeft die meervoudige onderhandse aanbesteding gewonnen.

In het najaar heeft de Europese aanbesteding voor de verdere vulling en het beheer van de centrale examenbank alsnog plaatsgevonden. Dit leidde in december tot een voorgenomen gunning.

2.4 Stuurgroep en projectgroep

De stuurgroep

Een stuurgroep en een projectgroep is ingesteld om de beslissingen rondom het instellen van de centrale examenbank te nemen..

In de stuurgroep hadden zitting: mevr. Drs. G. J Salden (directeur ministerie van Financiën), dr. O.C. McDaniel (CDFD) de heer M. Denkers (AFM) en de heren K. Brandt en A. Poppema (DUO/OCW). De heer mr. drs. H.A. Mulder was secretaris. Deze kwam ongeveer 1x per twee maanden bijeen om over de aangedragen onderwerpen uit de projectgroep te beslissen.

De projectgroep

De leden van de projectgroep: mevr. Drs I.P.U. Anthonijsz en de heren A. Grakist en mr. drs H.A. Mulder.

Deze onderhielden de contacten met de diverse ketenpartijen: CDFD, Minfin, DUO, Andriessen, stakeholders en zorgden voor de processen, de uitvoering en de begeleiding daarvan ten behoeve van de instelling van de centrale examenbank in de breedste zin des woords. De projectgroep kwam ongeveer 1x per twee weken bijeen.

Hoofdstuk 3 Erkenning en Toezicht

Erkenningen

De werkgroep Erkenning & Toezicht (E&T) beoordeelt in eerste instantie de aanvragen tot erkenning als Wft-exameninstituut en begeleidt de aanvraagprocedure. De werkgroep E&T geeft het CDFD een positief of negatief advies over de aanvraag. Tevens geeft de werkgroep adviezen over de uitgebrachte jaarrapportages van de exameninstututen (verzameld en aangeboden door Qanu) en over de door Qanu uitgebrachte auditrapportages

Het aantal aanvragen dat dit jaar was ingediend was een veelvoud ten opzichte van vorig verslagjaar (3). De toename had te maken met de wens van de instituten om per 1 januari 2014 geaccrediteerd te zijn om de nieuwe examens af te nemen.

Cijfers

<i>Aantal aanvragen Erkenning/uitbreiding</i>	<i>Toegewezen</i>	<i>Afgewezen/ingetrokken</i>	<i>Nog in behandeling in 2014</i>
<i>20 (+ 2 van 2012)</i>	<i>15</i>	<i>0</i>	<i>7</i>

De werkgroep E&T onder het voorzitterschap van Dr. Henk van Berkel is in 2013 acht keer bijeengekomen: 5 maart (Utrecht), 27 maart (Utrecht), 19 april (Nieuwegein), 24 juni (Utrecht), 22 augustus (Utrecht) , 18 oktober (Utrecht), 25 oktober (Nieuwegein) en 17 december (Utrecht).

De werkgroep heeft zich voornamelijk beziggehouden met de behandeling van de aanvragen erkenning, uitbreiding erkenning en uitbreiding EVC .

EVK

Het onderwerp EVK is in dit kalenderjaar een nieuw onderwerp.

Naast EVC bestaat er ook EVK: het Erkennen van Verworven Kwalificaties.

I.t.t. EVC gaat EVK uitsluitend uit van het beoordelen van reeds behaalde diploma's en certificaten. Het College heeft voor verzoeken m.b.t. EVK procedures een richtlijn opgesteld. Deze is gepubliceerd op de website van het CDFD. Met de voorgestelde richtlijnen voor EVK/EVC wordt voorkomen dat EVK gebruikt kan worden voor groepsbeoordelingen. Elke beoordeling van iemands kennen en kunnen dient immers op individuele grond plaats te vinden; tevens dient i.g.v. EVK aangetoond te worden dat een bepaald reeds behaald certificaat voldoet (gelijkwaardig) is aan nieuwe opleidingseisen. De voorgestelde richtlijnen borgen deze gelijkwaardigheid en het gepersonaliseerde karakter van de beoordeling. Toepassing van de richtlijnen zal dientengevolge resulteren in een beoordeling van individuele werknemers die eenzelfde kwaliteit heeft als het afleggen van een centraal examen.

Nieuw werkgroeplid

De heer drs. R. van Werkhoven heeft per 1 januari afscheid genomen als werkgroeplid. Hij is opgevolgd door de heer ing. H. Molkenboer.

Toezicht

De Quality Assurance Netherlands Universities (Qanu) heeft een drietal exameninstellingen geaudit: Nibe-SVV, SEH en Stichting Hermes University (nog niet afgerond in het verslagjaar) Volgens de rapportages hebben Nibe-SVV en SEH als Wft-exameninstituut naar behoren gefunctioneerd; er zijn aanbevelingen ter verbeteringen geformuleerd. Een samenvatting van de rapportages en bevindingen is gepubliceerd op de website. Korthedshalve wordt verwezen naar de samenvatting op de website. Op basis van deze audits zijn de erkenningen van SEH en Nibe-SVV verlengd.

Jaarrapportages (zie bijlage 1)

Elk Wft-exameninstituut dient jaarlijks de Qanu cijfermateriaal over te leggen inzake hun examens. De commerciële instituten geven de cijfers weer over een heel kalenderjaar (in te leveren uiterlijk 1 april van het volgende jaar) en de HBO instellingen geven de cijfers weer over een academisch jaar (oktober tot september) en leveren dat in voor 1 november van het volgende jaar..

De in dit verslag gebruikte gegevens betreffen het kalenderjaar 2012 van de commerciële instituten en het jaar 2011/2012 van de Hogescholen.

3.1 Bijzonderheden t.a.v. de Commerciële instituten:

- Totale aantal deelnemers is gedaald met 9,5% ten opzichte van vorig jaar;
- De slaagpercentages per instituut en per module is min of meer constant door de jaren heen;
- Hoogste slaagpercentages worden nog steeds behaald bij de meer gespecialiseerde (deel) Modules zoals Beleggen en Volmacht;
- Het aantal geregistreerde klachten is toegenomen (had te maken met technische storingen) het aantal bezwaarschriften is afgenomen, waarschijnlijk omdat meer instituten nu een bepaald bedrag verlangen om het bezwaar te behandelen;
- De vulling van de itembanken is i.h.a. afgenomen;
- PE-examens lenen zich vanwege de geringe omvang niet voor enige vorm van analyse.

3.2 Bijzonderheden t.a.v. instituten bekostigd onderwijs.

- De exameninstellingen van hogescholen zijn klein en nemen een gering aantal examens per jaar af. De investeringen die deze exameninstellingen moeten doen om de examens van een gewenst niveau af te nemen zijn relatief hoog. Er wordt vaak samenwerking gezocht tussen de instituten van de hogescholen.
- Het percentage geslaagden is voor sommige modules bij sommige instituten bijzonder laag. Bijvoorbeeld Consumptief Krediet en Hypothecair Krediet bij Fontys 0% geslaagd levensverzekeringen algemeen bij Fontys en Inholland respectievelijk 8,3%

en 12,7%. Hypothecair krediet Algemeen scoort bij Inholland 8,9%. Bij NHL scoort Hypothecair Krediet Algemeen 4%, Schadeverzekeringen Particulieren 4,8% en Leven Algemeen 2,3%. Voor onderwijsinstellingen is dit een verontrustend laag percentage. Het slagingspercentage is -gelet op de geringe aantallen- feitelijk nietszeggend.

- Uit de vergelijking van de slaagpercentages door de jaren heen, blijkt dat de hoogte van de slaagpercentages sterk wisselend is, er is geen tendens uit af te leiden, waarschijnlijk door de relatief kleine aantallen deelnemers.
- De exameninstellingen van hogescholen hebben geen gegevens verstrekt over het aantal ingediende bezwaarschriften, klachten en geconstateerde fraudegevallen. Deze onderwerpen worden op hogescholen geregeld in het onderwijs- en examenreglement en behandeld door examencommissies. Het onderwijs- en examenreglement, alsmede het functioneren van de examencommissies is onderdeel van de wettelijk geregelde accreditatieprocedure van hogescholen en komt in deze rapportage niet aan de orde.
- Er zijn grote verschillen in cesuur bij de examens. De cesuur varieert tussen 55 en 70%. De gelijkwaardigheid van het niveau van de examens van de verschillende exameninstellingen staat daarmee onder druk.

3.3 Stand afgegeven diploma's per 1/1/2013¹ (alle Wft-exameninstellingen)

	Basis	Consumptief krediet	Hypothecair krediet	Schade	Leven	Volmacht	Pensioen
2006/2007	6.386	756	2.512	278	66	0	
2008	5.875	1.299	2.161	1.059	508	22	
2009	3.456	1.425	919	871	644	25	
2010	4.783	1.792	1.235	2.391	877	78	
2011	5.457	1.329	829	1.091	523	101	
2012	5.738	1.343	1.135	2.015	908	9	685
Totaal	31.695	7.944	8.791	7.705	3.526	235	685

Opvallend is het verdubbelen van het aantal diploma's Wft Schadeverzekeringen, Hypothecair Krediet en Levensverzekeringen. Vermoedelijk willen de bezitters van deeldiploma's het hele Wft diploma hebben en hebben het ontbrekende deel nog dit kalenderjaar gehaald. Het aantal (hele) Volmachtdiploma's is fors afgenomen.

NB: het totale aantal afgegeven diploma's is in werkelijkheid iets hoger, de Wft-exameninstellingen waarvan de erkenning is ingetrokken hebben geen jaarrapportages ingeleverd in het jaar van intrekking. Die aantallen zullen niet substantieel zijn. Ook kunnen personen twee of meer deeldiploma's bezitten die het recht geven op 1 (heel) Wft-diploma, maar de losse delen niet hebben ingewisseld voor een heel Wft diploma.

¹ Cijfers over 2013 worden pas ingediend voor 1 april 2014 door de commerciële exameninstellingen en voor 1 oktober voor de hogescholen (jaar 2011-2012). Daarna volgt nog de analyse van Qanu en het besluitvormingsproces daarover van het College. Deze zijn derhalve nog niet beschikbaar t.b.v. dit verslag.

Contact Exameninstituten

Het CDFD voerde in 2013 tweemaal plenair overleg met de erkende exameninstituten. De instituten zijn daardoor beter geïnformeerd over wat er op de agenda staat van het College. Verder krijgt het College -eerder dan via de audit-rapporten en de jaarrapportages- een goed zicht op de werking van het examenstelsel.

Besproken onderwerpen in april (gezamenlijke bijeenkomst met de PE-instituten)

- Stand van zaken rond PEplus-examens
- Nieuwe accreditatie-eisen
- Omwisselactie;
- Centrale examenbank
- Bespreking uitkomsten enquête halfjaarlijkse bijeenkomsten

Besproken onderwerpen in oktober (gezamenlijke bijeenkomst met de PE-instituten)

- Stand van zaken rond de centrale examenbank;
- De tijdslijn m.b.t. de voortgang van de vulling van de centrale examenbank;
- Nieuwe accreditatie-eisen;
- Omwisselactie;
- Presentatie serious gaming verzorgd door de Universiteit Twente.

Het College heeft een enquête uitgevoerd onder de erkende Wft-exameninstituten en Wft-PE-onderwijsinstituten. Als belangrijkste kritiek is naar voren gekomen dat men het overleg als teveel eenrichtingverkeer beschouwde. College zal in de toekomst een andersoortig overlegstructuur instellen, waardoor meer interactie mogelijk wordt gemaakt.

Hoofdstuk 4 Eind- en Toetstermen

Het CDFD heeft onder meer tot taak om de Minister te adviseren over de inhoud van de Wft-examens door middel van periodieke beoordeling van bestaande eind- en toetstermen die onderdeel uitmaken van de Wft. Een andere taak van het CDFD is om de Minister inhoudelijk te adviseren op het gebied van Permanente Educatie (PE). Gedurende een PE-periode selecteert het CDFD per Wft-module alle actuele ontwikkelingen die van belang zijn bij het verstrekken van een deskundig advies op het terrein van financiële dienstverlening. De actuele onderwerpen worden gekoppeld aan toetstermen en vervolgens worden de toetstermen die betrekking hebben op een bepaalde PE-periode wettelijk verankerd door publicatie in De Staatscourant. De toepassing ervan is tweeledig: enerzijds dienen de PE-toetstermen als basis voor nieuw op te stellen PE-onderwijsprogramma's en PE-examens. Anderzijds moeten met de nieuwe PE-toetstermen ook de Wft-examens worden aangepast. De exameninstellingen hebben, na publicatie van de toetstermen, zes maanden de tijd om de Wft-examens aan te passen.

Dit verslagjaar kan worden gekenmerkt als een overgangsjaar voor wat betreft de actualiteiten: de relevante actualiteiten maken straks deel uit van de PEplus-examens

Het CDFD laat zich bij deze werkzaamheden bijstaan door de commissie Wft eind- en toetstermen. In mei heeft de commissie -per Wft-module- de actuele ontwikkelingen op het terrein van de financiële dienstverlening geïnventariseerd en ter consultatie aan de markt aangeboden. Hierbij zijn de onderwerpen geïnventariseerd, die in aanmerking kwamen om opgenomen te worden in het PE-traject. (N.B. in de overgangsjaren 2014-2015 worden de PE-actualiteiten verwerkt in de PEplus-examens).

De commissie Wft-eind- en toetstermen heeft in 2013 drie keer vergaderd: 15 mei, 12 september en 13 december (te Utrecht). In sectie verband zijn er separate bijeenkomsten georganiseerd (sectie Inkomen te Vught op 5 april, sectie Vermogen te Vught op 12 april, sectie Schade Volmacht Extra op 18 september te Rotterdam).

De heer J. Claerhoudt heeft op 1 mei afscheid genomen van deze commissie. Hij is opgevolgd als voorzitter van de werkgroep door mevrouw J.M.E. Scherrenberg en als lid van de sectie hypotheek door mevrouw A.M. de Koning.

De bijeenkomsten van de plenaire commissie stonden in het teken van:

- Het geven van inhoudelijk advies aan CDFD over de meervoudig onderhandse aanbesteding en de Nationale aanbesteding in 2013 inzake de centrale examenbank;
- Beoordelen van het aangedragen materiaal van degenen die op de meervoudig onderhandse aanbesteding en Nationale aanbesteding hadden gereageerd;
- Adviseren over PEplus toetstermen voor en na de consultatierondes;
- Adviseren over de inrichting van de toetsmatrijzen van de nieuwe Wft examens;
- Adviseren over de inrichting van de toetsmatrijzen van de Wft PEplus examens;
- Bijhouden van de actualiteitsdocumenten.

Hoofdstuk 5 Beoordelen diploma's

Gelijkstellingen

In het kader van de wettelijk bepaalde overgangsperiode tot 1 oktober 2007 konden 'oude' diploma's (dus afgegeven vóór die datum) gelijkgesteld worden aan de nieuwe Wft-diploma's.

Ter aanvulling op de zogenaamde transponeringstabel, zoals vastgelegd in Bijlage K van art. 171 van het Bgfo, heeft het CDFD de afgelopen periode honderden diploma's beoordeeld.

Ook na beëindiging van het overgangsregime bleef de mogelijkheid bestaan om -gelijktijdig met een vergunningsaanvraag- 'oude' diploma's voor gelijkstelling voor te dragen bij de AFM. Ook in het kader van het doorlopend toezicht kan de AFM het CDFD verzoeken om de intrinsieke waarde van het diploma na te gaan. In 2013 heeft dit geresulteerd in een tweetal adviezen nrs. 20 en 21 van het CDFD, waarbij 38 diploma's voor gelijkstelling van een of meer Wft-diploma's zijn voorgedragen.

Het 21^e advies zal t.z.t worden verwerkt in de Regeling gelijkstelling diploma's vakbekwaamheid.

Cijfers

<i>Aantal beoordelingen</i>	<i>Positief advies</i>	<i>Negatief advies</i>	<i>In behandeling</i>
38	32	6	0

Het aantal verzoeken tot gelijkstellingen die zijn binnengekomen is in vergelijking met vorig verslagjaar verdubbeld, waarbij aangetekend wordt, dat in 1 verzoek meerdere diploma's voorgelegd kunnen worden. Een verzoek waarbij drie diploma's worden voorgelegd wordt als drie verzoeken aangemerkt.

Procedure behandeling aanvragen gelijkstellingen

Tussen het Ministerie, de AFM en College zijn werkafspraken gemaakt. Het College geeft alleen adviezen met betrekking tot een diploma als de AFM een verzoek tot vergunningafgifte op basis van een niet-gelijkgesteld diploma heeft ontvangen of als de AFM informatie nodig heeft over een diploma in het kader van het doorlopend toezicht.

Dispensatieverzoeken

In het najaar van 2007 heeft CDFD een dispensatieregeling voor Wft-modules gepubliceerd. Dit biedt de financiële dienstverleners de mogelijkheid om op basis van oude diploma's (behaald vóór 1 oktober 2007) een dispensatie aan te vragen voor delen van Wft-modules, de zogenaamde tentamens.

Dispensatie kan worden aangevraagd bij één van de erkende Wft-exameninstituten.

Dispensatie m.b.t. diploma's die tussen 1 januari 2000 en 1 oktober 2007 zijn behaald, worden door de exameninstituten afgehandeld. Bij diploma's behaald vóór 2000 geldt de aanvullende eis van relevante werkervaring. Volgens deze aanvullende eis zijn diploma's geldig, indien de aanvrager in de laatste zes jaren voorafgaand aan de inwerkingtreding van

de Wfd (1 januari 2006), over minimaal drie jaar relevante werkervaring beschikt in het vakgebied waarvoor hij of zij dispensatie aanvraagt.

Het beoordelen van deze relevante werkervaring rekent de CDFD tot zijn taak.

In 2013 zijn er 37 dispensatieverzoeken door de exameninstututen ter fiattering bij het College ingediend. Daarvan zijn er 35 toegewezen en 2 van vorig verslagjaar. Drie waren in 2013 nog niet afgehandeld. In vergelijking met vorig jaar waren de aantallen verdubbeld.

cijfers

<i>Aantal dispensatieverzoeken</i>	<i>toegewezen</i>	<i>Afgewezen</i>	<i>Nog in behandeling</i>
<i>37 (+3 van 2012)</i>	<i>37</i>	<i>3</i>	<i>3</i>

Erkenning Europese Beroepskwalificaties

In Europa zijn afspraken gemaakt over wederzijdse erkenning van diploma's die toegang geven tot gereguleerde beroepen. Sinds de inwerkingtreding van de Wft hoort de financiële dienstverlener (=feitelijk leider) en medewerker financiële dienstverlening ook tot deze categorie.

Er is in het kalenderjaar 2013 geen aanvraag bij het CDFD ingediend.

Hoofdstuk 6 Permanente Educatie (PE)

Naast diploma-eisen gelden voor de financiële dienstverleners doorlopende deskundigheidseisen. Deze deskundigheidseisen gelden voor nieuwe en actuele ontwikkelingen in de financiële sector. De Minister van Financiën stelt de nieuwe toetstermen vast op advies van het CDFD. In de wet is bepaald dat de financiële dienstverleners vervolgens achttien maanden de tijd hebben om aan de nieuwe deskundigheidseisen te voldoen.

Het College heeft een aantal verzoeken van Wft-PE onderwijsinstellingen ontvangen die allemaal betrekking hadden op de verlenging van de erkenningen van de PE-programma's van de diverse PE-cycli.

Bijzonderheden PE-cyclus 2008-2009, 2010-2011, 2011-2012

De Minister van Financiën heeft de PE cyclus van 2011-2012 met een jaar verlengd. Een aantal PE-instituten heeft verzocht hun erkenning 2008/2009, 2010/2011 en/of 2011/2012 te verlengen. Gebleken was, dat de markt nog behoefte had aan het volgen van PE-programma's uit de vorige cycli. In principe is een Wft-diploma niet meer geldig als niet tijdig het PE-certificaat is behaald, maar de geldigheid herleeft weer indien alsnog aan de PE-verplichting wordt voldaan. Verlenging wordt niet automatisch, maar op verzoek gegeven. Op die manier kan het College eventuele extra of andere voorwaarden koppelen aan de erkenning. Hieraan kan behoefte zijn, indien uit het toezicht bepaalde zaken naar voren zijn komen.

Cijfers

<i>Aanvragen nieuwe verlenging PE-programma² 2008/2009, 2010/2011, 2012/2013</i>	<i>Toegewezen</i>	<i>Afgewezen/ingetrokken</i>
<i>15</i>	<i>15</i>	<i>0</i>

Toezicht PE

Het CDFD ziet toe op de correcte uitvoering van de PE-onderwijsprogramma's. Het College controleert het onderwijsmateriaal bij het indienen van de aanvraag. De Stichting Examenkamer ondersteunt het CDFD door het houden van steekproeven (bezoek ter locatie) in het kader van het operationele toezicht. De Examenkamer visiteert (gemiddeld) elk instituut 3 x per jaar. In geval de Examenkamer bijzonderheden constateert wordt dat doorgegeven aan het College. Het College neemt dan contact op met de PE-onderwijsinstelling. Per instituut zijn individuele suggesties ter verbetering aangegeven.

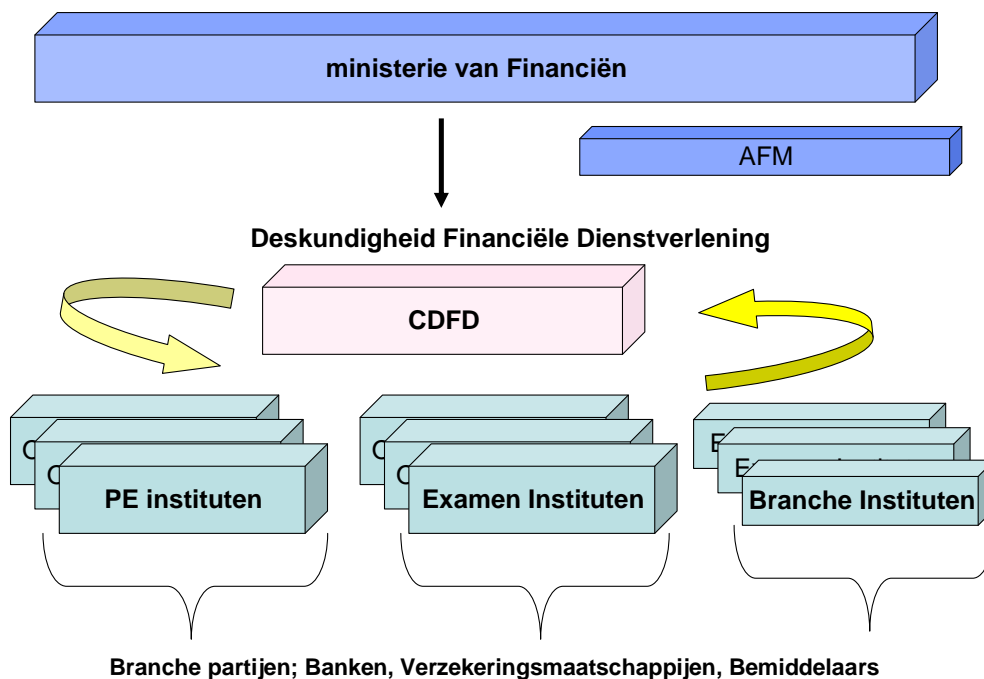
² *N.B. Sommige instituten hebben voor een cyclus een verlenging aangevraagd sommige voor meerdere cycli.*

Contact Wft-PE onderwijsinstututen

In april en oktober hebben de reguliere bijeenkomsten plaatsgevonden tezamen met de erkende Wft exameninstututen.

Hoofdstuk 7 Positionering en communicatie CDFD

Vanaf de oprichting in 2005 heeft het CDFD zich gepositioneerd als een onafhankelijk en politiek neutraal adviesorgaan van het Ministerie van Financiën op het gebied van Wft-deskundigheid. Primair richt het College zich in zijn werkzaamheden en periodieke contacten op Wf -exameninstututen, Wft-PE opleidingsinstututen, de toezichthouder AFM en de wetgever. Contacten met andere marktpartijen, waaronder de representatieve (branche)organisaties, verliepen hoofdzakelijk via hun vertegenwoordigers in het CDFD. Aangezien in de taakomschrijving van het CDFD geen voorlichting is opgenomen van individuele financiële dienstverleners, heeft het communicatiepalet van het CDFD zich beperkt tot het optuigen van een informatieve website met daaraan gekoppelde e-mailnieuwsfaciliteit en het versturen van persberichten.

Het CDFD overlegt periodiek volgens een vaste ritmiek met stakeholders, zoals representatieve organisaties, exameninstellingen, opleidingsinstanties, media en de toezichthouder. Enerzijds vanuit de doelstelling om de missie, taakstelling en concrete activiteiten van het CDFD toe te lichten, anderzijds vanuit de noodzaak om continu voeling te houden met de stakeholders.

In het kort houdt dit het volgende in;

- 2x per jaar plenaire bijeenkomst met de exameninstututen
- 2x per jaar plenaire bijeenkomst met de PE-instituten
- 2x per jaar bijeenkomst met de intermediaire organisaties (o.l.v. de heer G. Hendrikx;)
- Min.2x per jaar bijeenkomst met de div. aanbieders (o.l.v. de heer M. Blom)
- 1x per jaar bijeenkomst met de “ keurmerken” (“plusorganisaties”) (o.l.v. de heer G. Hendrikx)
- 2x per jaar bijeenkomst met de AFM (voorzitter en de heer M. Blom)
- 1x per jaar plenair bij het Ministerie.

7.1 Evaluatie subsidie

Binnen het Ministerie bestaat de verplichting om elke subsidiestroom één keer per vijf jaar te evalueren (doelmatigheid en de doeltreffendheid van de verstrekte subsidie). De subsidie aan het CDFD is dit jaar onderwerp van deze evaluatie.

Artikel 20 van de Comptabiliteitswet verplicht Ministers om al het beleid op hun begroting periodiek te onderzoeken op doeltreffendheid en doelmatigheid.

Het Ministerie heeft daartoe Interim Management Rijk (IMR) de opdracht gegeven de subsidieregeling te evalueren. De conclusie was dat de subsidie doeltreffend en doelmatig is geweest.

7.2 Bezinning op de toekomst

In 2013 werd duidelijk dat het CDFD er in 2014 een nieuwe taak bij zou krijgen. De voorzitter CDFD wordt namens de Minister belast met het inhoudelijk beheer van de Centrale Examenbank, inhoudende het op basis van de eind- en toetstermen, vaststellen van de specificaties en de inhoud van de examens alsmede het vaststellen van de in de centrale examenbank op te nemen examenvragen. Tevens wordt hij belast met de behandeling van klachten die verband houden met de uitoefening van het inhoudelijk beheer. De taak m.b.t. goedkeuring van de PE-programma's zal komen te vervallen.

Het bovenstaande vergde een herijking van de rol en de capaciteit van het secretariaat. Dit zal bedrijfsmatig worden ingericht als stafbureau, met een dagelijkse leiding en voldoende medewerkers om de maatschappelijke verantwoordelijkheid te dragen.

De benoemingstermijn van de collegeleden is verlengd tot medio 2014. Tegen de achtergrond van de nieuwe taak en de organisatieontwikkeling van het stafbureau, is met het ministerie bezien hoe met de (her)benoemingen optimaal hierbij kan worden aangesloten.

Hoofdstuk 8 Begroting

Bij beschikking van 14 februari (kenmerk FM /2013/308 U) en 15 november (kenmerk FM/2012/1649U) is de CAOP een subsidie verleend door het Ministerie van Financiën. De subsidie voor 2013 bedroeg € 954.863.

Aangezien CAOP gehouden is om BTW af te dragen over de ontvangen subsidie, resteerde uiteindelijk een beschikbaar budget voor activiteiten van € 793.388

Financiële verantwoording

Het CDFD heeft het jaar 2013 afgesloten met een overschot van € 10.297. Van de toegekende subsidie is € (99%) besteed. De accountantsverklaring is separaat naar het Ministerie verzonden.

Hoofdstuk 9 Activiteiten in 2014

Het jaar 2014 zal vooral in het teken staan van de nadere invulling van het nieuwe Wft-bouwwerk en overgangsregeling. De belangrijkste onderwerpen zullen zijn:

- Invoering van de centrale examenbank;
- Afnemen van nieuwe Wft-examens en PEplusexamens;
- Nieuwe accreditatie-eisen
- De omwisselactie
- (Her)benoeming (nieuwe)leden van CDFD;
- Organisatie-ontwikkeling secretariaat naar een stafbureau met meer/andere personele ondersteuning.

Bijlage 1

1. Kwantitatieve gegevens exameninstellingen verslagperiode

A. Gegevens deelnemers commerciële exameninstellingen

Tabel 1 Aantal deelnemers commerciële instellingen.

	2011	2012
Basismodule	10374	10887
Consumptief Krediet	2632	2409
Hypothecair Krediet	2307	1864
Hypothecair Krediet Algemeen	581	640
Beleggen	918	1129
Schadeverzekeringen	4880	2377
Particulieren	2811	2760
Bedrijven	2366	2035
Levensverzekeringen	2242	1431
Leven Algemeen	1788	1691
Volmacht Schade		
Volmacht Algemeen	364	282
Volmacht Schadeverzekeringen	68	0
Volmacht Brand	367	253
Volmacht Varia	305	215
Volmacht Transport	157	183
Volmacht Overig	96	94
Volmacht Leven		
Volmacht Levensverzekeringen	0	0
Volmacht Leven Algemeen	209	130
Pensioenverzekeringen	0	956
	32465	29336

Het aantal deelnemers is met 9,6% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Tabel 2 Aantal geslaagden Wft modules³

	Totaal	Percentage
Basismodule	5641	52%
Consumptief krediet	1088	45%
Hypothecair krediet	745	40%
hypothecair krediet alg.	246	38%
Beleggen	734	65%
Schadeverzekeringen	760	32%
Particulieren	1146	42%
Bedrijven	778	38%
Levensverzekeringen	451	32%
Leven Algemeen	430	25%
Volmacht schade	0	
Volmacht Algemeen	164	58%
Volmacht schadeverzekeringen	0	
Volmacht Brand	111	44%
Volmacht Varia	145	67%
Volmacht Transport	127	69%
Volmacht Overig	62	66%
Volmacht leven	0	
Volmacht Levensverzekeringen	0	
volmacht leven alg.	58	45%
Pensioenverzekeringen	623	65%
Totaal	13309	Gemiddeld 48%

De cijfers wijken niet veel af van het vorige verslagjaar. (zie tabel 11)

Tabel 3 Ingediende bezwaarschriften

Module	Totaal	Geground
Basismodule	90	11
Consumptief krediet	18	9
Hypothecair krediet	95	12
Schadeverzekeringen	40	6
Levensverzekeringen	24	4
Beleggen	14	3
Volmacht schade	6	3
Volmacht leven		
Pensioenverzekeringen	66	20
Totaal	353	68

Het aantal ingediende bezwaarschriften lijkt drastisch te zijn afgenomen. In 2010 werden in totaal 895 bezwaarschriften ingediend, in 2011 917 en in 2012 `slechts` 353. Omdat bij een aantal exameninstututen indieners nu een waarborgsom moeten betalen heeft dit waarschijnlijk geleid tot afname van het aantal bezwaarschriften.

³ Voor geslaagden EVC zie tabel 10

Tabel 4 Klachten⁴

Module	Niet gegrond	Gegronnd
Basismodule	58	8
Consumptief krediet	19	2
Hypothecair krediet	6	0
Schadeverzekering	47	10
Levensverzekering	29	3
Beleggen	4	0
Volmacht schade	5	1
Volmacht leven	2	1
Pensioenverzekeringen	4	2
Totaal	175	27

Het totaal aantal ingediende klachten is toegenomen vergeleken met vorig jaar. Dit heeft te maken met een technische storing bij een exameninstituut die drie dagen heeft geduurd.

Tabel 5 Gesignaleerde fraude

	totaal
Module	
Basismodule	7
Consumptief krediet	
Hypothecair krediet	
Schadeverzekeringen	4
Levensverzekeringen	
Volmacht schade	1
Volmacht leven	
Pensioenverzekeringen	
Totaal	12

⁴ Klachten betreffen (doorgaans logistieke) zaken die de gang van zaken tijdens het examen verstoord zouden kunnen hebben (te warm, te koud, lawaai e.d.) en een breder werkend gevolg hebben.

Tabel 6 Aantal uitgereikte diploma's⁵

Module	Totaal
Basismodule	5432
Consumptief krediet	1054
Hypothecair krediet	1091
Hypothecair krediet algemeen	243
Beleggen	647
Schadeverzekeringen	1996
Particulieren	1098
Bedrijven	719
Levensverzekeringen	857
Leven Algemeen	421
Volmacht schade	0
Volmacht Algemeen	43
Volmacht Schadeverzekeringen	131
Volmacht Brand	115
Volmacht Varia	147
Volmacht Transport	126
Volmacht Overig	63
Volmacht leven	9
Volmacht Levensverzekeringen	0
volmacht leven alg.	1
Pensioenverzekeringen	685
Totaal	14923

Een lichte stijging in het aantal (deel)diploma's ten opzichte van vorig jaar 14%

⁵ Aantallen kunnen naar boven of beneden afwijken t.a.v. aantal geslaagden men kan bijv geslaagd zijn in december; het diploma wordt uitgereikt in een volgend kalenderjaar; men heeft deeldiploma gehaald in het verleden; men haalt het laatste deeldiploma dit kalenderjaar en vraagt een heel diploma aan eventueel na dispensatie.

PE-examens

Tabel 7 Deelnemers en geslaagden PE examens

	Totaal		
	aantal	geslaagd	%
Basismodule	1962	1583	81%
Consumptief krediet	707	466	66%
Hypothecair krediet	103	68	66%
Hypothecair krediet algemeen	366	263	72%
Beleggen	635	520	82%
Schadeverzekeringen	1111	818	74%
Particulieren	310	225	73%
Bedrijven	32	20	63%
Levensverzekeringen	139	74	53%
Leven Algemeen	620	410	66%
Volmacht schade			
Volmacht Algemeen			
Volmacht Schadeverzekeringen			
Volmacht Brand			
Volmacht Varia			
Volmacht Transport			
Volmacht Overig	106	95	90%
Volmacht leven			
Volmacht levensverzekeringen			
volmacht leven alg.			
Totaal	6091	4542	75%

N.B. EBFS, SEH en Hermes nemen geen PE-examens af. Het aantal PE-examens is met ongeveer 28% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Tabel 8 Uitgereikte certificaten aan docenten/vakinhoudelijk deskundigen

Module	Totaal
Basismodule	44
Consumptief krediet	18
Hypothecair krediet	17
Schadeverzekering	26
Levensverzekering	35
Volmacht schade	
Volmacht leven	
Totaal	140

Het aantal certificaten uitgereikt aan docenten/vakinhoudelijk deskundigen is ongeveer verdubbeld in vergelijking met het vorige verslagjaar

Tabel 9 Verleende dispensaties

	Totaal
<i>(Deel)module</i>	
Levensverzekering Algemeen	19
Beleggen	16
Volmacht Algemeen	5
Volmacht schadeverzekeringen	10
Volmacht Brand	4
Volmacht Varia	1
Volmacht Transport	1
Volmacht Overig	
Volmacht Levensverzekeringen	5
Volmacht Levensverzekeringen Algemeen	3
Totaal	64

Het aantal verzoeken tot dispensatie is ongeveer met 2/3 afgenomen (vorig verslagjaar 179). Dispensaties hebben betrekking op gelijkgestelde deeldiploma's behaald voor 1 januari 2000. Het is niet meer dan logisch dat de groep die hiervan gebruik wil of kan maken langzamerhand "uitsterft". De meesten zullen het laatste deeldiploma in de loop der tijd hebben ingewisseld tezamen met een nieuw deeldiploma tot een "heel" Wft diploma.

Tabel 10 EVC procedures

	Totaal	Geslaagd
Basismodule		
Consumptief krediet		
Hypothecair krediet		
Schadeverzekeringen	2	2
Levensverzekeringen	1	1
Pensioenverzekering	120	106
Totaal	123	109

De EVC procedure is voornamelijk aangewend voor de Module Pensioenverzekering. Vele ervaren pensioenadviseurs, die al in het bezit waren van het diploma Wft Levensverzekeringen gaven de voorkeur aan een EVC procedure: een examen Wft pensioen was qua kosten vergelijkbaar en met een EVC procedure zijn er minder verletkosten dan bij een gewoon examen. Vele financieel adviseurs die in het bezit waren van een levenvergunning, dienden deze om te zetten in een vergunning pensioen. Hierdoor was het noodzakelijk dat men uiterlijk op 30 december 2013 een diploma Pensioenverzekering zou behalen.

Tabel 11 Slagingspercentage 2011 en 2012

	2011	2012
Basismodule	51%	52%
Consumptief Krediet	46%	45%
Hypothecair Krediet	43%	40%
Hypothecair Krediet Algemeen	43%	38%
Beleggen	70%	65%
Schadeverzekeringen	40%	32%
Particulieren	39%	42%
Bedrijven	37%	38%
Levensverzekering	38%	32%
Leven Algemeen	30%	25%
Volmacht Schade		
Volmacht Algemeen	63%	58%
Volmacht Schadeverzekeringen	54%	
Volmacht Brand	47%	44%
Volmacht Varia	60%	67%
Volmacht Transport	80%	69%
Volmacht Overig	46%	66%
Volmacht Leven		
Volmacht Leven Algemeen	40%	45%
Pensioenverzekeringen	---	65%

B. Gegevens deelnemers bekostigd onderwijs.

Tabel 1 Deelnemers per module

<i>Module</i>	Totaal
Basismodule	604
Consumptief krediet	423
Hypothecair krediet	136
Hypothecair krediet alg.	500
Beleggen	330
Schadeverzekeringen	21
Particulieren	743
Bedrijven	449
Levensverzekeringen	215
Leven Alg.	602
Totaal	3823

In vergelijking met vorig jaar was er een daling van 19,4%

Tabel 2 Aantal geslaagden per module

Module	
	Totaal
Basismodule	269
Consumptief krediet	226
Hypothecair krediet	44
Hypothecair krediet alg.	193
Beleggen	175
Schadeverzekeringen	6
Particulieren	267
Bedrijven	124
Levensverzekeringen	69
Leven Alg.	179
totaal	1552

Tabel 3 Percentage geslaagden per module

Module		
	2010/2011 Totaal	2011/2012 Totaal
Basismodule	56%	45%
Consumptief krediet	48%	53%
Hypothecair krediet⁶	29%	32%
Hypothecair krediet alg.	36%	39%
Beleggen	53%	53%
Schadeverzekeringen	12%	29%
Particulieren	37%	36%
Bedrijven	35%	28%
Levensverzekeringen	16%	32%
Leven Alg.	32%	30%
Gemiddeld	35%	38%

Tabel 4 Aantal uitgereikte (deel) diploma's

Module	
	Totaal
Basismodule	306
Consumptief krediet	289
Hypothecair krediet	44
Hypothecair krediet alg.	152
Beleggen	191
Schadeverzekeringen	19
Particulieren	194
Bedrijven	139
Levensverzekeringen	51
Leven Alg.	49
Totaal	1164

⁶ Er zijn i.c. geen cijfers aangeleverd per hele module

Tabel 5 aantal deelnemers en geslaagden PE examens

Module	Aantal	Geslaagden
Basismodule	111	107
Consumptief krediet	86	85
Hypothecair krediet		
Hypothecair krediet alg.	57	50
Beleggen	52	45
Schadeverzekeringen	21	19
Particulieren	29	28
Bedrijven	25	25
Levensverzekeringen		
Leven Alg.	35	32
Totaal	416	391

NB Alleen Hanzehogeschool Groningen en Hogeschool Arnhem-Nijmegen nemen PE-examens af.